

פרת הטאת פרק ארבעה עשר זבחים

1

מה העלאת שהיא גמר עבודה כו' - ונתיב זו קשה להביא לנתיב בדיש השומע (דף קז טו) דדרשין להכי כתב רמב"ם או לרבות את הזרק ללא חיוב מביטול ומשום הכי פטור מקבל בחוץ: **ויתב** וקאמר וישלח וגו' פירש בקונטרס ויחיד רב חסדא וקאמר ונראה לפרש דיתביבוקאמר

כדכב הונא אמר רב כו' שניתק לרשיי: שניתק מדון הקרבה ומסרוה לרשיי עד שיסאכז דק"ל (המורה דף יח.) כל שבחטאת מתה בלשם דועה: עולה - אשר יעלה עולה: **גמר עבודה** - שאין לחריב עבודה ואחרתו לה באף כל כגון המנסך ומקטיר קטרה ומקטיר קמלים יו תורה אור ומקטיר מנחת כהנים: ויחיד רב חסדא וקאמר וישלח את נערי בני ישראל - בראה צמיני שהספרים חסרים כאן ולא ידעתי מה הוא אין חסרין זהו פירושו יחיד רב חסדא וקאמר להאי קרא וישלח את נערי וגו' ומפרש דאלו הבכורות: אי"ל רב הונא הכי אמר רב אמי ופסקו - אורח היום פסקה עבודה מן הבכורות שמימי נטונו על הכהונה כדיליף לקמן ושמשו נזב ואזכור כל אותה שנה ראשונה עד שהוקם המשכן ומחו: לשלח אחרינא הכי אמר רב אמי ופסקו - נזב להפסיק כאן יו' נגינת טעם המקרא באהמחאת ולא יקרא בטעם פשטא

ארב הגוף קאי: **א"ל** הכי אמר רב אמי ופסקו - פי' כמו שאמרת אמר רב אמי דוישלח הייט עבודה בבכורות אבל חסמים הפסיקוה ומנעוה מלומר כן ונתיב לשוטט שבקונטרס עיקר: **רמזו** הקב"ה למשה ולא ידעו - פי' ולא ידע בניו אבל היה יודע שעתיד הקב"ה לקדש את המשכן באלם גדול דלמתי' במדרש' שאמר לו משה לאהרן הייט סבור כי לו כן: **וקיבר** סבר על שפיקחו - מיהו בבורח כהנים שבסדר זה נתימד לאלו לדיבור לכהיב צפרשת יין ושכר אל תשה וירבה ה' אל אהרן ולא כהיב אל משה ותימה דבסיפרי

דגמ' ק"ל

כדכב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרשיי ושחפו סתם כשר לעולה: המעלה מבשר הטאת [וכו'] ת"ר מגין למעלה מבשר הטאת ומבשר אשם ומבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים ומבשר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מצוחות שפמור ה"ל עולה מה עולה שהיא ראיה להעלאה אף כל שראיה להעלאה מגין שאף היוצק והבולל והפותח והמולח והמניף והמניש והמסדר השלחן והמשיב את הדרות והקומץ והמקבל ה' בחוץ שפמור ה"ל **אשם** יעלה עולה או זבח מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה: עד

פמורין עולותיהן ושלמהו בחוץ חיובין המעלה מבשר הטאת מבשר אשם מבשר קדשי קדשים מבשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מצוחות והיוצק והפותח והבולל והמולח והמניף והמניש והמסדר את השולחן והמשיב את הדרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פמור (ג) ואין חיובין עליו לא משום זרות ולא משום טומאה ולא משום מוסר כגדים ולא משום [שלא] רדוץ ידים ורגלים עד *שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים קדשי קדשים נאכלין לפניהם מן הקלעים וקדשים קלים

א"ש' חסרין נתיב וזאי ה"ל מתיבין וזאי

הא דפניו וכמשיב את הכרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור ואין חיובין עליו לא משום זרות וכי, ופירש"י שם במעייב את הכרות מדשן את המנורה בצקר עכ"ל, הכי דקחשיב להדישן בכלל עבודה שאינה תמה, דכתיב לענין חיוב חוץ לא קפדין רק על עבודה תמה וכמבואר בצרייתא שם מה העלאת שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה, וא"כ הכי מבואר מזה דגם הדישון לא הוי גמר עבודה, וכן הוא להדיא בפירש"י בצמחדרין דף פ"ג ע"י"ש, וציומא דף כ"ד צמי רבא עבודה סילוק כביכול מכו ופירש"י שם עבודה סילוק כביכול והיא עבודה תמה כגון דישון מצח הפנימי והמנורה עכ"ל, הכי להדיא מדברי רש"י דישון המנורה הוי עבודה תמה, אלא דפטור משום עבודה סילוק, ולכאורה דברי רש"י סתרי אכדודי.

2 ע"ל ק"ל

2. ושונה פרק שני יומא

זה יחיד - לא ידעתי לתאן ע כן ונראה לי דפרך אהא איכא כהנה הקטרה ומכל בורה פמה היא אי"ל אכדודי ולמביח לפרוכת ועבדתם אל מבית לפרוכת הוא דעבדת מחנה ולא עבדת סילוק הא בחוץ אפילו עבדת סילוק אי הכי ועבדתם נמי אל מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבדה הא ברוץ אפילו עבדה שיש אחריה עבודה ועבדתם הוד ערביה קרא בעי רבא עבדת סילוק בהוייל מתי לפנים מרמינן ליה או לרוץ מרמינן ליה הוד פשטא מבית ולמבית אלא מעתה ד' שסדר את השלחן ליריב איכא

זה יחיד - לא ידעתי לתאן ע כן ונראה לי דפרך אהא איכא כהנה הקטרה ומכל בורה פמה היא אי"ל אכדודי ולמביח לפרוכת ועבדתם אל מבית לפרוכת הוא דעבדת מחנה ולא עבדת סילוק הא בחוץ אפילו עבדת סילוק אי הכי ועבדתם נמי אל מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבדה הא ברוץ אפילו עבדה שיש אחריה עבודה ועבדתם הוד ערביה קרא בעי רבא עבדת סילוק בהוייל מתי לפנים מרמינן ליה או לרוץ מרמינן ליה הוד פשטא מבית ולמבית אלא מעתה ד' שסדר את השלחן ליריב איכא

ולמביח לפרוכת ועבדתם אל מבית לפרוכת הוא דעבדת מחנה ולא עבדת סילוק הא בחוץ אפילו עבדת סילוק אי הכי ועבדתם נמי אל מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבדה הא ברוץ אפילו עבדה שיש אחריה עבודה ועבדתם הוד ערביה קרא בעי רבא עבדת סילוק בהוייל מתי לפנים מרמינן ליה או לרוץ מרמינן ליה הוד פשטא מבית ולמבית אלא מעתה ד' שסדר את השלחן ליריב איכא

בקומצו אמר רב ארבע עבודות ד' חיוב עליהן מיתה זריקה והקטרה וניסך דמים וניסך היין ולי אמר אף תרומת הדישן וכן תני לוי במתניתיה אף תרומת הדישן מאי מעבא דרב דכתיב ואתם ובניך אתך תשמחו את כהונתכם לכל דבר המובח ולמבית לפרוכת ועבדתם עבודה מתנה אין את כהונתכם הוד הקרב יומא עבדת מתנה ולא עבדת סילוק ועבדתם עבדה חמה ולא עבדה שיש אחריה עבדה ולוי רבי דהמנא לכל דבר המובח ורב הווא לאתיי' ישבע הואות שבפנים ושכממדע ולי נפקא ליה מדבר וכל דבר רב דבר וכל דבר לא דריש ואימא לכל דבר המובח כלל עבדת מתנה פריש כלל ופרש אין בכלל אלא מה שבפרש עבדת מתנה אין עבדת סילוק לא אמר קרא

שם - דמחנה קומץ ילפינן לה לא יפחות מלוח מלח הקמח וא"כ רבא לאוסף יוסף דהא ליכא למימר וזקא קאמר דהא לא אשכח לפוטו בזמן נתיב רוחות ירו לקמן: **ארבע עבודות כו'** א"ש שתי' מתיב ע"ל ד' אין חוב מיתה אלא בלוינע האלו כדמפרש וא"ל: וא"כ ובניך לפר' ו' - כוסי' דקרא והא הקרב יומא: **עבודה פטור** - שא"כ טעם על המחנה ולא עבדת סילוק שא"כ מחלק ופר מעל המחנה טעם **המתה הין: עבודה פטור** - עבודה שהיא נוספת ומתחמת אל חב"ל ואל שם אחריה עבודה כגון עבדת סילוק וקבלה והלכה שם אחריה זריקה אבל זריקה עבודה אחרונה שבוט וק הקטרה כקומץ מחנה ובלויים ופירש"י וק ניסך הין ככל הפנה וק

היה זה אברהם ויחידו וזאת

4

מלאמתיך בסיף פ' קמח דחילין (דף כג.)
 לא נהגין ולא מעלין פירוש לא מעלין כלל
 ואפילו מדרבנן אמרינן *ללא מעלין כלל
 דאין לפרש דאין מעלין מן התורה קאמר
 אבל מדרבנן איכא מעילה דהא לעיל
 גבי דם דקאמר אין מעלין על כרדק ורואי' למר דאין מעלין כלל דאין מן
 התורה דווקא קאמר מאי קאמר ר"ל לנחל קדוהן מעלין וכי ממי ילא
 לנחל קדוהן אין מעלין אלא מדרבנן כמי' לעיל וכן גבי תפוחים המטות
 דקאמר אין מעלין ר"ל קף מדרבנן כדמטת לעיל בריש פ"ק (דף ג.)
 וא"כ ש"מ *כל היכא דקמי' לא אין מעלין ר"ל [ב] אפילו מדרבנן :
 *רבי שמעון חומר תורים שלא הגיע זמנו מעלין בזה . כדמפרש בגמ'
 וכי יתה שטבר זמק לא נהגין ולא מעלין ולא דמי להטאת שטברה
 שנתה דאמר לעיל דמעלין בזה קודם כפרה דהתם [ב] משום דאילי לרשיה
 ואיה לך פדיון אבל הכא אין לעשות פדיון ולא יתקרו קדשי ה' [ג] :
בשלמא מוצה החילון דכתיב ושמו אלא המזבח . לכאורה משמע דהכי
 קאמר בשלמא דישן מוצה החילון אין מעלין משום דכתיב
 ושמו [ג] מיהו אין לפרש כן דהא דישן מוצה החילון ה' ב' מעילה
 כדמטת לעיל דפרין והרי תרומה דהשן וכו' והלכך וכו' משמע שיש
 ב' מעילה בדקאמר לעיל וכתיב התם [ג] ושמו אלא [ג] לך כראה לפרש
 דייק ממתני' דקמי' דישן מוצה הפנימי לא נהגין ולא מעלין משום דמטת
 דמטה לרשט דווקא במזבח הפנימי אבל במזבח החילון מעלין ב' אף לאחר הדישן ועלה קאמר בגמרא בשלמא מוצה החילון מעלין ב' אף לאחר
 הדישן [ג] משום דכתיב ושמו למר דאף כי נעשית מטתו מעלין ב' כדמפקא לן לעיל מדכתיב ושמו אלא מוצה הפנימי מעלין מכלל דמטה לרשט דממא דאין
 מעלין משמע דישן ואלך משום דנעשית מטתו ולא נראה דא"כ משמע דקדש דישן ה' מעילה בזה מוצה הפנימי וה' איש מלאמתיך כפרק כל שעה
 (פסחים דף ט.) דקמרת משמעלה המטתו אין ב' מעילה אלא כראה לפרש כן בשלמא מוצה החילון דכתיב ושמו נפקא לן מעילה דהי' מטה לרשט אלא
 מוצה הפנימי מעלין דמטה לרשט [ג] ולא [ג] דמעילה קא לרדך כלל וזה דווקא דהא ליה לאתויי גבי מוצה החילון והריש דהשן ושמו כדמטת דקבשי
 *ה' ש"מ דף י'

אסמכתא : מתני' דישן ימזבח הפנימי
 והמונדה לא נהגין ולא מעלין והמקדיש דישן
 בתהלה מעלין בה [ג] תרוין שלא הגיע זמנו ובגו
 יונה שעבר זמנו לא נהגין ולא מעלין : **ג' ב' בשלמ'**
 מזבח
 שירדו לתואם אפילו הכי קמ"ל דאין מעלין בזה . לישנא דאריה דאין רבי
 אלעזר בר ר' לודק כיון דאמר וסורפין אוחו בקדושה אכתי בקדושתיה קיימי
 וסבירא ליה דמעלין אפילו תימא רבי אלעזר בר רבי לודק (א) דאין לך
 כ"י ויה דקאמר וסורפין אוחו בקדושה הכי קאמר אס ביה לשרש שרש
 בקדושה אבל מעילה אין ב' מאלר שירד לשיחן : **מתני' דישן מוצה**
פנימי וסמטרה . דהשן שטליהם היה מוליאו ומיחו אלא מזבח החילון
 מקום שאח ממיח תרומת השן של המזבח החילון וקודם שהגיעו שם לא
 נהגין ולא מעלין דהכא לא כתיב ושמו כדמטת דישן מוצה החילון :
 כדמטת דישן מוצה החילון ב' . כלומר לאחר שהגיע דישן מוצה
 הפנימי והמונדה במקום שגמח תרומת השן של מוצה החילון דאין
 למכר דלא [ג] לידמו ביה שורתא ולהכי מעלין (א) כדמטת (ויקרא ו)
 תרומת מוצה הפנימי כתיב כדמטת דישן מוצה החילון וכו' . דכתיב (ויקרא ו)
 ושמו לפיכך עשון גמח שיהי נכלע במקומו כדי שלא ימלט ב' :
 אלא

לל דאין רבנן מן סברי שיחן מעלין
 ויודוין עד התואם היכא יוכל ללקמן
 ולמשל בזה הא נחשו לה לתואם (א) :
 אפילו סימא רבנן יין ואי קלט . שיה
 הכנים יד לאריה השיחן וקלטן יין קודם
 שירדו לתואם אפילו הכי קמ"ל דאין מעלין בזה . לישנא דאריה דאין רבי
 אלעזר בר ר' לודק כיון דאמר וסורפין אוחו בקדושה אכתי בקדושתיה קיימי
 וסבירא ליה דמעלין אפילו תימא רבי אלעזר בר רבי לודק (א) דאין לך
 כ"י ויה דקאמר וסורפין אוחו בקדושה הכי קאמר אס ביה לשרש שרש
 בקדושה אבל מעילה אין ב' מאלר שירד לשיחן : **מתני' דישן מוצה**
פנימי וסמטרה . דהשן שטליהם היה מוליאו ומיחו אלא מזבח החילון
 מקום שאח ממיח תרומת השן של המזבח החילון וקודם שהגיעו שם לא
 נהגין ולא מעלין דהכא לא כתיב ושמו כדמטת דישן מוצה החילון :
 כדמטת דישן מוצה החילון ב' . כלומר לאחר שהגיע דישן מוצה
 הפנימי והמונדה במקום שגמח תרומת השן של מוצה החילון דאין
 למכר דלא [ג] לידמו ביה שורתא ולהכי מעלין (א) כדמטת (ויקרא ו)
 תרומת מוצה הפנימי כתיב כדמטת דישן מוצה החילון וכו' . דכתיב (ויקרא ו)
 ושמו לפיכך עשון גמח שיהי נכלע במקומו כדי שלא ימלט ב' :
 אלא

מזבח (2)

(K)

(P)

(*)

ולד תמאת פרק שלישי מעילה יב

אלא דישן מוצה הפנימי מעלין כהיה מניחו אלא מוצה החילון וכו'
 מעלין ב' לאחר שבה עם תרומת השן : וספיר אס מוראסו כגולפס וגו'
 אל מקום השן אס איש ענין למכתב אל מקום השן לישן מוצה החילון
 דהא כתיב ביה דשן אחר דכתיב (ויקרא ו) וארס את השן תנוה ענין
 הלא אל מקום השן לישן מוצה תורה אור
 הפנימי והמטרה שסס היה מקומו ויקרא
 דמעלין ב' ככתרומת השן של מוצה
 החילון המזבח שס : אימא אידי ואידי .
 קדאי בדישן מוצה החילון מיירי והא
 דהנה עליו הכתיב והסלין וגו' כדי לקבוע
 לו מקום שההא השלכת מרלאת השוף
 אלא המזבח קדמה ואכתי לא ישיעין
 אמאי מעלין בדישן מוצה הפנימי דהא

מטרה מנה לן [ג] לא קבשי מדישן דהא כתיב כדמטת (שם ל) כדמטת
 את הצות אלא קבשי מעלין דהיה קביעות מקום לרשט [ג] מטרה אלא
 מוצה קדמה לך נראה לפרש דהא נמי בעי בקביעות מקום דמשמע
 מתוך המטרה דקביעות מקום דמוצה הפנימי הוא אלא קדמה במקום שסס
 דישן מוצה החילון דה' מדקאמר דישן
 מוצה הפנימי אין מעלין משמע הא
 [ג] למזבח החילון במקום שקבוע דישן
 פנימי מעלין ואס ק [ג] דישן מוצה
 הפנימי הוא אלא המזבח קדמה שיהי
 דשן [ג] * (למטה) אמאי מעלין שס
 כהן אפילו במזבח החילון והא אמרינן
 לעיל דמעלין בזה עד שגמח לביה השן
 אלמא דכי ינאל לביה השן לית ביה

(*)

רבינו גרשום מסכת מעילה דף יב עמוד א
 בשלמא מוצה החילון . כדמטת מוצה הפנימי אפילו דכתיב וררס את השן אשר תאכל האש וגו' משום הכי מצינו למימר דאוחו דישן דהי קדש
 המטת כלי קדש מעילה דף יב עמוד א

6

265 פתח א
 ופרין מי איכא מעילה דרבנן כדבר
 ללא היו לריבין לצור דבלאו הכי
 דיילי מנייהו ומיית מקדשים שמתו
 דמש להדי והא דפרין בשילהי
 תמורה (דף לב) גבי מקדש עולה
 לבדק הבית מעלין בזה שתי מעילות ומוקי לה מדרבנן ומי איכא מעילה דרבנן ה"פ כיון דאיכא מעילה בלאו הכי מדארייתא משום
 עולה ובלאו הכי דיילי מנייהו אמאי תקיט רבנן מעילה אחרייתו ומשני ראי' למשל ב' שתי מעילות דתיקון רבנן מעילה אחר משום
 דאיכא מעילה מדארייתא אלא כבשר ורביע חיים זמ"ל פירש דלא לנחל קדוהן מעלין ב' מדארייתא לפי שנית דין מקדישן אוחו
 וקשה אס בן במעילה פרק ולד תמאת (דף יב) דקאמר ומי איכא מדי דמעיקרא לית ביה מעילה ולכסוף איש ביה מעילה
 ופרין ולא וכו' דהא דמעיקרא לית ביה מעילה וכו' ומאי פריך לימא שאני התם לפי שנית דין מקדישן אוחו ושיר דמה תיקון בזה
 אכתי אשכחן מעילה מדרבנן כפרק ההבלת (מנחות ד' ג) דקאמר מעיקרא תקיט מעילה גבי אפר פרה והתם ליכא למימר תקיט ביה
 מעילה מתחת שהו מקדישן אוחו דאס בן הוי הקדש גמור ודאך היו מוין ממש : **אין** לך דבר שנעשית מטתו ומעלין ב' . וא"כ אדרבה
 נימא איפכא לאחר כפרה כלפי כפרה דאין לך דבר שלא נעשית מטתו ואין מעלין ב' וכי ימא האיכא קדשים קלים דלית ביה מעילה אלא
 באישיחין לאחר זריקת דמים התם משום ללא קדשי ה' נינהו וי"ל איכא עגלה ערופה דקודם מיתה מתתם אלא מרשן אין להביא ראה
 דקודם תרומת השן אין מעלין ב' אדרבה במעילה פ"ב (ד' י) משמע הנהגה מאפר תפוח קודם תרומת השן לטובי עולמא מעלין ב' :
והרי תרומת השן . הקשה ר"י דהא משמע דתרומת השן מעלין ב' לאחר שנעשית מטתו ובפרק ולד תמאת במעילה (ד' י) חנן
 דישן מוצה הפנימי והמטרה לא נהגין ולא מעלין וקאמרין בגמרא בשלמא מוצה החילון דכתיב ושמו אלא המזבח וכו' ובפרק
 קשה דמשמע דמוצה החילון נמי לא נהגין ולא מעלין ומפרש ר"י משום דקמי' דישן מוצה הפנימי מעלין ב' מעלין במזבח וכו' ובפרק
 דישן לפי שהדישן מעלין מדי מעילה לפי שנעשית מטתו אלא המזבח נהגין לישן וראה קאמר בשלמא מוצה החילון מעלין ב' מעלין במזבח וכו' ושמו
 אלא המזבח והלכך אפילו מעילה איש ביה מדכתיב ושמו ודרשינן כדמטת (ד' י) ושמו כמחית ושמו שלא יפסיד אלא מוצה הפנימי
 מעלין מעלין לרשט ויכ"ל מפרש דלא דווקא קאי אלא אלא נהגין ולא מעלין מדארייתא קאי דליכא למימר לא נהגין מדרבנן כש לא

לפני כפרה יש בו מעילה אף לארד כפרה
 יש בו מעילה * אין לך דבר שנעשית
 מצותו ומעלין בו ולא ודרי תרומת הדישן
 משום

(3)

קדשי ה' ואפרי תרומת השן דכתיב ב'
 (שם ו) ושמו אלא תרומת השן נתיב
 אלמא אכתי כהנהגה וכו' דבגמרא אכתי
 משום קדושתו מעילה נמי איש ביה :
 ובגד'

לבדק הבית מעלין בזה שתי מעילות ומוקי לה מדרבנן ומי איכא מעילה דרבנן ה"פ כיון דאיכא מעילה בלאו הכי מדארייתא משום
 עולה ובלאו הכי דיילי מנייהו אמאי תקיט רבנן מעילה אחרייתו ומשני ראי' למשל ב' שתי מעילות דתיקון רבנן מעילה אחר משום
 דאיכא מעילה מדארייתא אלא כבשר ורביע חיים זמ"ל פירש דלא לנחל קדוהן מעלין ב' מדארייתא לפי שנית דין מקדישן אוחו
 וקשה אס בן במעילה פרק ולד תמאת (דף יב) דקאמר ומי איכא מדי דמעיקרא לית ביה מעילה ולכסוף איש ביה מעילה
 ופרין ולא וכו' דהא דמעיקרא לית ביה מעילה וכו' ומאי פריך לימא שאני התם לפי שנית דין מקדישן אוחו ושיר דמה תיקון בזה
 אכתי אשכחן מעילה מדרבנן כפרק ההבלת (מנחות ד' ג) דקאמר מעיקרא תקיט מעילה גבי אפר פרה והתם ליכא למימר תקיט ביה
 מעילה מתחת שהו מקדישן אוחו דאס בן הוי הקדש גמור ודאך היו מוין ממש : **אין** לך דבר שנעשית מטתו ומעלין ב' . וא"כ אדרבה
 נימא איפכא לאחר כפרה כלפי כפרה דאין לך דבר שלא נעשית מטתו ואין מעלין ב' וכי ימא האיכא קדשים קלים דלית ביה מעילה אלא
 באישיחין לאחר זריקת דמים התם משום ללא קדשי ה' נינהו וי"ל איכא עגלה ערופה דקודם מיתה מתתם אלא מרשן אין להביא ראה
 דקודם תרומת השן אין מעלין ב' אדרבה במעילה פ"ב (ד' י) משמע הנהגה מאפר תפוח קודם תרומת השן לטובי עולמא מעלין ב' :
והרי תרומת השן . הקשה ר"י דהא משמע דתרומת השן מעלין ב' לאחר שנעשית מטתו ובפרק ולד תמאת במעילה (ד' י) חנן
 דישן מוצה הפנימי והמטרה לא נהגין ולא מעלין וקאמרין בגמרא בשלמא מוצה החילון דכתיב ושמו אלא המזבח וכו' ובפרק
 קשה דמשמע דמוצה החילון נמי לא נהגין ולא מעלין ומפרש ר"י משום דקמי' דישן מוצה הפנימי מעלין ב' מעלין במזבח וכו' ובפרק
 דישן לפי שהדישן מעלין מדי מעילה לפי שנעשית מטתו אלא המזבח נהגין לישן וראה קאמר בשלמא מוצה החילון מעלין ב' מעלין במזבח וכו' ושמו
 אלא המזבח והלכך אפילו מעילה איש ביה מדכתיב ושמו ודרשינן כדמטת (ד' י) ושמו כמחית ושמו שלא יפסיד אלא מוצה הפנימי
 מעלין מעלין לרשט ויכ"ל מפרש דלא דווקא קאי אלא אלא נהגין ולא מעלין מדארייתא קאי דליכא למימר לא נהגין מדרבנן כש לא

5

אלא מוצה הפנימי מעלין
 דהיה ליה עבד דישן
 כלל ורשיה מניחו אצל
 מוצה החילון : אמר קרא
 המטת כלי קדש מעילה דף יב עמוד א

(*)

והנראה לומר כזה דעת ר"י ורמ"ה, דבאמת שני דינים א' איכה בדישון המנורה, ותרומתו לריבן קרא דבטיעו את הנרות וקרא דדשן דשן, דאי משום קרא דבטיעו איכ עיקר מלוא זו היא במנורה שאריך לדשנה ולנקותה מהשמן והפתילות, וכלשון הכתוב בטיעו את הנרות כרי דעיקר קיום המלוא הוא בכנרת שיעיבם וידשנם, אבל אכתי אין לנו מלות דישן כדשן עלמו של המנורה שכדשן בעלמו יחול עליו מלות דישן, כמו מצח החילון דאיכה תלות מלוא של כרמה והולאה כדשן עלמו ולא בכמחצת, חכ לא מלינו במנורה, דקרא דבטיעו את הנרות על הנרות נאמר ולא על הדשן, ועי"ז אחי קרא דדשן כדשן דגם כדשן עלמו של המנורה יש עליו מלות דישן וכגוה אלל המצת, והוי מלוא

7

a

בגוף הדשן ולא רק בהנחת לחוד, וכשחל דברי הגמ' מתפרשים היטב, דמדתן במתני דישן המנורה לא נכתיב ולא מועילין דמזבחר מהו דכדישון מליאו מדי מעילה ומשוי לי לנעשה מלואו וקודם דישון יש בו מעילה כרי שמעין מה דנאמר מלות דישן במנורה על גוף הדשן ולא רק על הנרות, דפשיטא דמשום מלות הנרות שאריך לדשנם ולנקותם לא יחול מעילה כדשן כיון דגוף הדשן אין בו שום מלוא כלל, וגם לא יחשב כשכלל זה לנעשה מלואו כיון שאין קיום המלוא כדשן רק בהנרות,

←

כ"ב פ"א מ"א ז' ה' ה'

לחל ודאי מזבחר במתני דגם דשן המנורה כדשן המנחה דגם כדשן בעלמו יש עליו מלות דישן, ומש"כ הוא דיש בו מעילה, ומשוב נעשה מלואו עיי דישון, ועי"ז הוא דקבעי מנלן בשלמא מצח החילון דכתיב ביה ושמו איכ הוא מלוא בגוף הדשן, אבל מנורה מנלן מלוא על גוף הדשן עלמו, דכלל קרא דבטיעו על הנרות נאמר ולא על הדשן, ועי"ז הוא דמשני דגם דשן של מנורה איתרבי לדישון כמו דשן המנחה מקרא דדשן כדשן והוי מלוא בגוף הדשן עלמו ומכא דין זה הוא דיש בו מעילה, ואחיין הינו דברי הגמ' ומלוא דהקרא דבטיעו את הנרות והקרא דדשן כדשן שני ענינים נפרדים הם, דהקרא דבטיעו נאמר על המנורה דאיכה עלה חוצה דישון וכטבה, וקרא דדשן כדשן נאמר על הדשן עלמו דאיכה עליה חוצה דישון וכגוה אלל המנחה אף בלא הטבה הנרות, וכמשי"כ.

4*

המקמיר וישתחוה ויצא: א' דישון המנורה והמנחה הנרות בבוקר ובין הערבים מצות עשה שנאמר יעבד אותו אהרן ובניו. והדלקת הנרות היתה את השבת ואת היוםאה לקרבנות שקבוע להן זמן שנאמר להעלות נר תמיד: משנה תורה <מהדורה חדשה> עמוד מס 160 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס עיי תכנת אוצר החכמה

8

עבודה. הלכות ביאת המקדש פ"ט

בפרק שני דיומא (דף כ"ד:) פלוגתא דרב ורבי יוחנן וספק ככני יוחנן דלמר סידור שני נחרי עלים עבודה ממה היא יסידור האיברים תחלה סידור אחר הוא: אבל היוצק והמולל והפוחת והמולל וכו'. אלו טוין מתנית אש על המנחה מגייה במסנה כסוף וזחיס (דף ק"ב:) וקמ"ג גבו אין כהם משום זרות ועמא כמו שנבאר שכלל עבודה שיש אחרים עבודה ולא עבודה ממה היא ומלוא אש על המנחה נמי לאו עבודה ממה היא שיש אחרים סידור שני נחרי עי"ז:

ו שחיטת הקדשים בשירה בורים וכו' מקבלה ואילך מצית בהונה. כריש פרק כל הסקוליס (דף ל"ח:) ומה שכח וכן הפשט והגיטא והולג עלים למנח כשירה בורים שנאמר באיברים והקטיר הכהן המנחה וכו'. כסוף פרק שני דיומא (דף כ"ו ל"ז.) ומ"ש וכן הלוקח הנרות כשירה בורים שם הדלקה לאו עבודה היא, ופי"ש דהא כיון שהלוקח כרוז היולל כלהבת עולה מתלה אלל הלמה אש עבודה שיש בה עורה היא שאריך להלים האור בעני המערכה. וכחז הירע"א סימה דהא כמיב דבר אל אהרן וכו' בהעלותם את הנרות ואפשר לומר דלתי לא אפקינן בלשון חיוב דבר אל אהרן ויפלה את הנרות לומר דלאו עבודה היא לחייב עליה מימה כור כשם שאין חיוב בעבודה שאינה ממה עי"ז. ועל מה שכח רבני לפיך אש המיב הכהן את הנרות והעולין לחיך מותר לר להדליקן כחז הרמב"ר הפליג בשאמר מותר לר להדליקן אלל אשם הדליקן כשירות עי"ז. יועמו על רבני דכין ללאו עבודה היא משאל נמי שרי כמו שמיטה שהיא כשירה בורים:

ח הרמב"ר חרשן צריכה בהן וכו' ואם הרים ישראל לוקח ואינו חיוב מיתה ביה. כבר נתבני דפ"ב דיומא פלוגתא דרב ולי וספק כרי: וכן אם רישן מיבא הפנימי והמנורה אינו חיוב מיתה. ק' מלאמי מונה בקלמ ספרי רבני ועמו מפני שהן עבודות סילוק וכמו שנבאר בפ' זה גבי הרמב"ר דשן: מ' סידור המערכה פ"הה ויחיד הכהן משנה תורה <מהדורה חדשה> עמוד מס 67 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס עיי תכנת אוצר החכמה

9a

עבודה שאין חיוב אלל בעבודה ממה וכן כבעלי מום כמיב ואל המנחה לא יקרי וי שנה עי"ז. ומדברי רבניו משמע דעל עבד ויתמה שהרי ברפ"ו כחז אין בעלי מומין ו

המערכה הרי הוא במקמיר איברים וחייב מיתה שהעצים קרבן הוא. אבל היוצק והבולל והפוחת והמולל והמניף והמגיש ומסדר את לחם הפנים או את הבויכין על השלחן והמטיב את הנרות והמציא אש במנחה והקומץ והמקבל דמיב. אע"פ שנפסלי והרי הוא מוזהר על כל אלו ולוקח אינו חייב מיתה. מפני שכל אחת מהן עבודה שאחריה עבודה ואינה גמר עבודה: ו שחיטת הקדשים כשירה בורים אפילו קדשי קדשים. בין קדשי יחיד בין קדשי צבור שנאמר ושחט את בן הבקר לפני יי' והקריבו בני אהרן מקבלה ואילך מצות כהונה. וכן ההפשט והניחוח והולכת עצים למנח כשירה בורים שנאמר באיברים והקטיר הכהן את הכל המנחה זו הולכת איברים לכבש. הולכת איברים היא שצריכה כהונה ולא הולכת עצים: ו וכן הדלקת הנרות כשירה בורים לפיכך

אם המיב הכהן את הנרות והוציאן לחיך מותר לור להדליקן: הרמב"ר חרשן צריכה בהן שנאמר ולבש הכהן מרו בר וגו'. ואם הרים ישראל לוקח ואינו

חיוב מיתה אע"פ שאין אחריה עבודה שנאמר עבודה מתנה עבודה מתנה הוא שתהיה ככהן לבדו ואם קרב לה הזר חיוב מיתה. אבל עבודה סלוק אין חייבין עליה מיתה. [וכן אם רישן מנח הפנימי והמנורה אינו חיוב מיתה]: מ' סידור המערכה פ"הה וחזר הכהן וסידרה משנה תורה <מהדורה חדשה> עמוד מס 67 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס עיי תכנת אוצר החכמה

השגת הראב"ד יורה"ד לחיך מותר וכו'. א"ל הפליג בשאמר מותר לר להדליקן אלל אשם הדליקן כשירות: כסוף:

(9) והנה ברמב"ם פ"ג מהל' תמידן ומספין הל"י כתב ז"ל
 דישון המנורה והטבת הנרות צנקה וצין הערצים
 מ"ט ע"כ שנאמר ישרוך אותו אהרן וצניו עכ"ל, ומצואר
 מדברי הרמב"ם דהדישון והטבת הנרות ינא, וצניויהם מתקיימת המנהג
 דתרווייהו בכלל עריכת הנרות ינא, ולכאורה ל"ע מהא דכתב הרמב"ם
 דישרון אותו אהרן וצניו, ולכאורה ל"ע מהא דכתב הרמב"ם
 בפ"ע מהל' ביהא מקדש הל"י ז"ל אכל היוצק והבולל וכו'
 והמטיב את הנרות וכו' אינו חייב מיתה מפני שכל אחת
 מהן עבודה שאחריה עבודה ואינה גמר עבודה עכ"ל, ולכן
 צה"ל"ש שם כתב ח"ל הרמב"ם דישון לריכב כהן וכו' ואם הרי"ם
 ישראל לוקה ואינו חייב מיתה א"כ שאלו אחרים עבודה
 שנאמר עבודה מחנה וכו' אכל עבודה סילוק אין חייבין עליה
 מיתה וכן אם דישון מצבה הפנימי והמנורה אינו חייב מיתה

(10) עכ"ל, הרי דמלקיבו לתרתי, דעל הטבה כתב ע"כ הפסוק
 משום דאינה עבודה תמה, ועל הדישון משום דהוי עבודה
 סילוק, ול"ע דמאחר דהדישון והטבת תרווייהו בכלל עריכת
 הנרות הם ונפקי מקרא דישרון, א"כ כמו דהטבת אינה
 עבודה תמה מפני שיש אחרים הדלקה למצואר ביומא דף
 כ"ד, כמו כן הדישון לא יחשב מטעם זה עבודה תמה, ומה
 צין דישון להטבת, כיון דתרווייהו חדא מילתא נינהו צעיקר
 המנהג דעיקר מילתא הוא עריכת הנרות להדלקה, ולמה הוצרך
 הרמב"ם דישון לעצמה דעבודה סילוק.

(10) ולפי מש"נ הכן אחי שפיר, דדברי רש"י בצנחים
 קיימי נענין עבודה דישון שבהנרות שהיא מכלל הטבת
 וכדתנן והמטיב את הנרות וצ"ח הדישון לא חשיב עבודה תמה
 משום שיש אחריו נתינת שמן והדלקה, ודברי רש"י ביומא קיימי
 לענין עבודה דישון שבהנרות עצמו שצ"ח הדישון גמר עבודה,
 וכל פטורו הוא רק משום עבודה סילוק, ואתי היעז וכמש"נ.

(11) חידושי הגר"ז מסכת זבחים דף יא עמוד ב'
 והנה בעיקר מה שנתבאר דמצות דישון שיש בדשן עצמו, עבודה תמה היא, נסתר מדברי רש"י בזבחים (דף ק"ב ע"ב) במשנה היוצק והבולל
 והמטיב את הנרות בחוץ פטור, ופי' רש"י מדשן את המנורה בבוקר, ובגמ' (דף קט"ו ע"ב) אמרו טעמא אשר יעלה עולה מה העלאה שהוא גמר
 עבודה אף כל שהוא גמר עבודה, א"כ חזינן שגם דישון המנורה לא הוי עבודה תמה, דאם לא כן אעפ"י דמצד הטבת הנרות שיש במנורה הוא פטור
 בחוץ אבל יתחייב משום מצות דישון בעצמו שהיא עבודה תמה, ורש"י ביומא (דף כ"ד ע"ב) על בעית הגמרא עבודת סילוק בהיכל מהו פירש כגון
 דישון המנורה שהיא עבודה פטור משום עבודת סילוק וצ"ע

מבואר היעז, דבאמת דישון המנורה תרתי איחזקו צ"י, דין
 עריכת הנרות שהיא מלוב המתקיימת בהנרות כמו הטבת,
 ונפקא מקרא דישרון, ומלכד זה היא מלוב המתקיימת בהדשן
 עצמו בהדשן עצמו יש צו מלוב דישון כמו דשן מצבה החילון
 וכדכצ"ח מהסוגיא דמעילכ דע"י הדישון חשיב בהדשן נעשה
 מלכותו, וא"כ נהי דמלך עבודה הנרות הדישון לא הוי עבודה
 תמה כמו הטבת משום שיש אחרים נתינת שמן והדלקה, אכל
 בהדשן עצמו שפיר חשיב הדישון עבודה תמה, דלענין הדשן
 כגד גמריה מלכותו דישון לצד, ואף אם לא תהיב הטבת
 והדלקה ג"כ איכא על הדשן בעצמו חובה דישון כמו בהדשן
 המצבה, וא"כ שפיר חשיב הדישון משום זה עבודה תמה,
 כיון שהיא עבודה המתקיימת בהדשן לצד שאינו שייך כלל
 לעריכת הנרות והדלקתן, ומש"כ הוא שבו"לך הרמב"ם
 לעצמה דעבודה סילוק.

(13) ובס' פניני רצונו הגר"ז כ' ליישב ד"ל דהדין
 עבודה בהדשן הוא לדשן ולהניחו אכל
 המצבה, וי"ל דזה ל"ש כלל צחון דכיון דהדין
 להניחו אכל המצבה הוא אכל המצבה שצפנים
 ואפי' אם ויליח המצבה לחון הרי המקום
 הנחה הדשן הוא אכל המצבה שצפנים, וא"כ
 י"ל דלכן ל"ש כלל לחייב מדין עבודה שצדשן
 דצ"ח הטבת רק צמדשנו ומניחו אכל המצבה
 צפנים, ואם מניחו אכל המצבה צפנים ל"ח
 כלל עבודה חון, ולכן כל הידון לחייבו הוא
 רק מדין הטבת שצנרות וצ"ח ל"ח גמר
 עבודה, ולפ"ז גם תרוב"ד של המצבה החילון
 לא משכח"ל צחון כיון דהיא עבודה רק

(12) ע"כ ונ"ח ע"כ י"ח ק"כ
 י"ח] ולכא"ו היה חפ"ל דצחון גמי איכא
 פטור דעבודה סילוק וכמו דילפי' דומיא
 דהעלאה שהיא גמר עבודה כ"ג צעי דומיא
 דהעלאה דל"ח עבודה סילוק, אלא דבגמ' לא
 החכר רק דומיא דהעלאה לגבי גמר עבודה,
 אכל י"ל דזה פשוט דלגבי חיו"ב חון צעי
 הקרבה והעלאה צחון וכ"ז ל"ש כלל בעבודה
 סילוק, וכן מצואר צחון"ה ס' ל"ו סק"י
 (מנחות), ולכן פשוט דפטור על דישון המנורה
 צחון, דמשום עבודה צדשן ח"ה כלל לחייבו
 ורק משום עבודה צמורה וצנרות חה
 נחמטע משום דל"ח גמר עבודה, וצ"ח